

PAVOL PRIBELA

EL

Pavol Pribela

EL

ISBN 978-3-200-06485-0

Venovanie:

Táto kniha je venovaná mojim najbližším. Rodine, Miške, Hruškárovým a Juřicovým. V najťažších časoch môjho života mi boli oporou, ako každý deň môjho bytia. Ďakujem za všetko, mamina, ocino, brat, sestra a náš cisár pudlík Riki.

Úvod

Ľudské osudy sú ako siete pavúkov. Jedinec prežije peklo, ktoré dokáže ovplyvniť cestu iných. Navonok sú si takí vzdialení ako severný a južný pól, no po rokoch ich osud či náhoda spojí. Z veľkej bolesti dokáže vzniknúť i nekonečná túžba zmeniť ich smutný príbeh. O čo viac sa ľudská bytosť snaží, tým viac býva po pádoch sklamaná, no iba nezlomný človek s čistým srdcom dokáže i nemožné.

Kapitola 1 – Stretnutie

Stíchol deň. Píšu sa posledné slová do príbehov Ľudí a noc unáša svojimi krídlami únavu do krajín zabudnutia. Len jediná stojí na priedomí svojho príbytku a nedokáže prestať myslieť na to, čo ju prenasleduje v spomienkach. Spomienky, ktoré sú ostrejšie ako britva. Je leto, i tak sa trasie, oči má plné slz. Tak veľmi to bolí. Túži kričať, objať prvého okoloidúceho a povedať mu len pár slov. Žiara z cigarety dohasína, sadá si na schody a číta pomedzi okná na dome svoj vlastný príbeh...

Eliška má ani nie dvadsať rokov. Dušou však prekračuje mnoho oveľa starších žien. Pre svoj výzor si už vytrpela príliš. Krása sa ráta na veľkosť prs a úchvatnú scenériu pozadia.

Dokonalé vytrénované krivky, ktoré pre život znamenajú len bezduché dokazovanie si svojej ničoty.

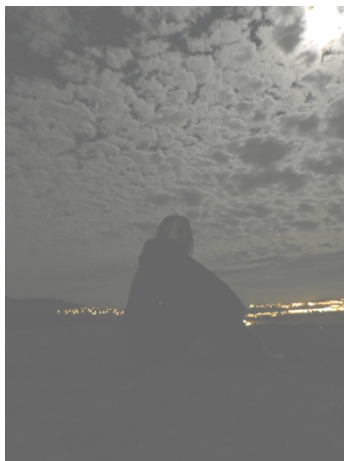
Nepoznaním hĺbky svojho srdca, ale utekaním do výšok, kde sa tlačia už toľké miliardy ľudí. Šedá myška, ako je Eliška, je stratená pre „výstrednosť“. „Drahé“ šaty nekopírujú jej bankové konto, aj mejkap je nevhodný na dnešné nosenie, keďže žiadny nenosí. Jej kučeravé vlasy až po driek sa lesknú na slnku, ako keby ich osvetľovači nasvietili v každom uhle, všade, kam sa postaví. Krásnou gaštanovou farbou sú darom od Boha. Jemne zelené oči, v ktorých iskry života hrajú tiché blues. „Pane!?! Nevytrpela som si už príliš, tak prečo mi ešte prikladáš a nepomáhaš?“ Slzy si utiera do vreckovky, povzdychom sa oddiali od smútku tak, ako sa dokáže človek oddialiť

od lásky, ktorá ho tak veľmi trápi. Vánok ju prebúdza k postaveniu sa a vykročeniu nevedno kam. Prstami hrá vo vrecku hru „vytiahni ma, keď ma nájdeš.“ Po chvíli vyberá spod zväzku kľúčov Labello.

Otvorí ho a jemne si prejde po perách, ani si neuvedomí, ako si k nemu privonia a vtom sa jej vynoria spomienky na detstvo. Ruky padajú do stratená. Kroky sa menia na beh za dotykom mamy. V zatvorenom svete menom Zrak sa prehráva moment šťastia. Chvíľka, ktorá sa nikdy nestratí, tak ako všetko krásne v našej duši. „Ach mamička...“ Krokmi vpred sa uberala stále ďalej od svojho bytu. Pomedzi paneláky, ktoré postupne menili architektúru, až sa jej stratili za chrbtom. Malé domčeky za sídliskom sa menili na chatky – civilizácia zhasla.

Za krásnou lúkou prešla do gaštanového lesa. Jemný briežok hore a za pár minút stála na okraji skál, pod ňou prázdnota. ticho, len vánok sa pohrával s listami a vo svetle luny sa vlnili stebľa trávy. Sadla si na okraj a zavrela oči.

Netrvalo to ani pár minút a neďaleko bolo počuť praskanie suchých konárov. Spočiatku tomu nevenovala žiadnu pozornosť. Až keď boli kroky tesne pri nej, obzrela sa a uvidela nejasnú postavu. Aj keď bola od nej vzdialená už len pár krokov, stále nevedela rozoznať, o koho ide. „Kto je tam?“

„Ahoj. Som Nikolas, aj ty si ‚zablúdila‘?“ Neveriacky sa pozerala na príťažlivého mladíka. Odhadovala mu niečo okolo dvadsaťpäťky. Jeho svieži úsmev ju úplne dostal. Hľadela na neho a seba sa pýtala, ako sa sem dostal, kto to je a...

Z myšlienok ju vytrhli jeho slová: „A ty si kto? Ako si sa tu ocitla? Nechceš ma dúfam zabiť, pretože to by už bol klinec do mojej rakvy,“ povedal s úsmevom.

„Hm,“ začala. „To isté sa smiem spýtať i ja teba, či nie si nejaký vrah. Volám sa Eliška. Potrebovala som sa prejsť. Noci sa nebojím, veď ten, kto v sebe nosí strach, v sebe nosí i zábranu kráčať ku hviezdám. Bývam tu neďaleko na sídlisku Mier. Veľakrát sem zájdem a pohľad na tú nebeskú nádheru ma robí šťastnejšou, čo ty?“

El sa zarazila. Nikdy takto otvorene človeku neodpovedala. Boli to už roky, čo sa s cudzími prestala baviť. Spomienky jej vniesli do srdca pečať strachu a nedôvery. Na moment bolo ticho. Obaja na seba pozerali a mali v sebe toľko otázok, no chýbala im odvaha. Neďaleko nich sa pripomenula sova a prerušila myšlienky oboch stroskotancov stojacich na okraji svojich príbehov. Nikolas sa pochlapil a ponúkol Eliške deku, aby sa zakryla.

„Vieš... Ja sa veľa s ľuďmi nerozprávam,“ začal Nikolas. „Nie, nie som blázon, len život mi akosi povedal, že veriť človeku, to sa rovná vpáliť si guľku rovno do srdca. Sám neviem, prečo ti chcem povedať to, čo ma už roky trápi. Akoby táto chvíľa bola akosi počarovaná. Nerozumiem tomu. Cítim sa divne, neisto a veľmi zraniteľne.“ Eliška ho chcela prerušiť, no on jej so zdvihnutou rukou

povedal: „Počkaj, dopoviem to, čo mám na jazyku.“ Zhlboka sa nadýchol a El pochopila, i ona to už potrebuje dať zo seba von. Príliš veľa sĺz a tak málo splnených snov. Prikývla a čakala, čo jej povie ten neznámy vojak na konci ich svetov.

„Hm, tak, ako by som začal? Viem, je to čistá hlúposť rozprávať inému človeku, čo ma už roky trápi. No mám vnútorný pocit, že tak to má byť. Mám kľbko myšlienok a neviem sa nejako vysomáriť. Bojím sa neznámemu človeku povedať, čo ma skutočne trápi, no zároveň, i keď je to mimo pochopenia, verím ti.“ Pozerala sa na neho a neverila vlastným ušiam. *Veď on rozpráva, ako ja, len v mužskom podaní*, pomyslela si. Zavrela oči a kývla mu, že ho počúva. Usmial sa. Ani vo sne nečakal, že sa pri túlaní a hľadaní seba samého, ocitne pred bránami nepoznaného. Aj on si zatvoril oči a akoby slovami vykročil do prázdna, kde ho nečakal pád, ale raj menom dôvera. Jeho srdce a ústa prebrali iniciatívu. Zrazu stačil len ten pravý dôvod a očista duše mohla začať.

„Vieš El, hoci sa to stalo už dávno, tá bolesť je akosi zakorenená v mojom srdci a nie a nie von. Skúšal som odpustiť, dokonca som žil pár rokov v úplnej samote, no ani čas nepomohol zahojiť tú ranu, ktorá sa vytvorila pred dlhým časom. Mal som asi šesť a boli sme úplne normálna rodina. Ocino pracoval v jednej cestovnej agentúre a mamina ako predavačka v textilnom obchode u nás v meste na námestí. Mám ešte brata Petra a sestru Amálku. Obaja sú odo mňa starší. Bývali sme na druhom konci mesta v dome po starých rodičoch z maminej strany. Detstvo bolo fajn. Začal som chodiť do

školy, i kamarátov som mal dosť. Všetko bolo tak, ako to má byť, až prišiel december a pred náš dom sa prirútilo veľa áut.

Sánkoval som sa za domom, keď som uvidel mnoho modrých svetiel. Hm, veď vieš, malý chlapec, ktorý vidí také divadlo, tak musí byť, čo najbližšie k dianiu. Nechal som sánky – sánkami a zbehol som pred dom. Tam už policajti otvárali dvere na policajnom aute a z domu vypravádzali môjho otca. Na jeho pohľad nikdy nezabudnem. Bol úplne prázdny, akoby sa do neho vniesla ničota. Dovtedy som u neho nič také nezažil. Vždy tu bol pre mňa, pre nás. Policajti ma nechceli pustiť dnu a mamina akurát prichádzala z práce. Bola asi tri domy od toho nášho. Zastala. Pustila nákup a rozbehla sa ku nám. Všetci štyria sme stáli v tej zime a nevedeli sme, čo sa deje. Jeden Pán, ktorý bol s takou páskou na rukáve, si zavolať maminu a povedal jej niečo. Ona len neveriacky pozerala na neho a začala plakať. Stále dokola opakovala, že je to hlúposť. No hlúposť to nebola. Po pár hodinách odišli a otca som už nikdy nevidel. Asi chceš vedieť, čo ocino spravil, však?“

Hltala každé jeho slovo a pri tej otázke zmeravela. Nebola si istá, či chce poznať celý príbeh. Striaslo ju. Povedala len: „Áno.“ Všade naokolo bolo ticho, len vánok sa hral s ich vlasmi. Ideálny moment na čas spovede.

„S maminou sme sadli do kuchyne. Objala nás a začala rozprávať príbeh ako z nejakého hororu. Plakala a tiekli jej slzy. Povedala nám, že ocino vraj žil dva životy, ako doktor Jekyll a pán Hyde. Ten rodinný bola jeho istota, kde sa veľakrát nudil a pretvaroval. Jeho

pravá tvár bola tvár vraha. Policajti roky vyšetřovali vraždy mnohých ľudí, no nikdy na nič nepřišli. Udiali sa po celej republike i v zahraničí. Až raz spravil otec chybu a nechal niekde odtlačky. Preto si po neho přišli. Všetci sme len tak sedeli a plakali. Neverili sme tomu, veď je to predsa náš tata!“

V El sa odohrával iný film a zrazu to pochopila. „Stoj! Prestaň!“

Nikolas sa akoby zastavil v čase a vravel si, že tu to máš, ty blb. No to, čo ho čakalo, by nevymyslel žiadny scenárista. „Chceš mi povedať, že si Nikolas Hrnčiar? Syn Juraja Hrnčiara, ktorý zavraždil vyše desiatku ľudí? Chceš mi povedať, že si syn vraha ‚cestovateľa‘? Vieš, moja mamina odišla pred pár rokmi z domu. Šla len pozrieť starkú a už sa nikdy nevrátila. Nikto ju nenašiel. Nevedia, kde je a čo je s ňou. Som z toho už roky neskutočne smutná a prenasleduje ma to. tiež mi bolo ako tebe. Dokonca o rok menej. Ocino bol taká stará škola a nemohol sa z toho spamätať. Upil sa k smrti. Ostala som so starším bratom Jankom. Ten sa však po tej tragédii už nikdy neusmial.

Odišiel kdesi do Čiech a už šesť rokov o ňom nič neviem. Do opatery si ma vzala starká a nejako sme to spolu dovandrovali do mojej dospelosti. Neprejde deň, keď sa nemodlím a neprosím toho hore, aby mi povedal, kde je mama. Nech je odpoveď už akokoľvek bolestivá. No potrebujem to vedieť.“

Mlčal. Snažil sa pochopiť, čo mu hovorí. Ani vo sne nečakal takéto

slová. Bol ako obarený. „Bohužiaľ, je to tak. Som synom vraha. No viem, že som iný. Zranilo ma to, keď vyšlo najavo, že je to tak. Všade, kde tatino bol, tam po pár mesiacoch našli niekoho vo vode či pohodeného v lese. Od momentu, keď ho odsúdili na doživotie, pre mňa ako otec neexistuje. Nemôže to byť môj otec. v predstave, že to je len jeden zlý sen. Moja mamina to ako-tak znáša. No nežije, nedokáže vykročiť. Milovala muža netvora. Neverí už nikomu a veľakrát, keď niekam ideme, tak sa nás vypytuje, kde sme boli, či sme niečo zlé nespravili. Obaja súrodenci sú preč z mesta. Len ja som ostal pri mamine. Potrebuje niekoho pri sebe, i keď vraví, že nie. Som zo všetkého smutný. Ani nevieš ako.

O otca som prišiel, lebo je to netvor. Mamina je uzavretá a súrodenci detto. U mňa to iné nie je. Snažil som sa, no zjavne len tak cez to neprejdem. Veril som, že ľudia sú v srdci dobrí a namiesto toho som ako dieťa dostal od života facku. Čím som starší, tým viac si prajem, aby som sa nenarodil do príbehu, ako je tento. Školu som zvládol s odretými ušami. Hrával som futbal, no nemal som z neho radosť, tak som pred pár mesiacmi to behanie za mičudou nechal tak.

Úprimne, ani neviem, čo ma reálne baví. Som ako blázon, ktorý sa bojí spraviť krok. Predsa len, keď kdekoľvek prídem a predstavím sa, tak sa to so mnou vezie. Aj preto radšej utekám na toto miesto, ktoré sa ma nepýta a nesúdi. Naozaj milujem asi len prírodu, pretože tá ma berie takého, aký som v srdci a nie podľa toho, aké mám priezvisko.“

El znenazdajky vstala a objala ho. Netušila prečo, zrejme len vycítila jeho smútok. Proste to urobila. Nikolas údivom stuhol. Zmohol sa len na strohé *d'akujem*. Na chvíľu boli ako sochy. I ona to tak veľmi potrebovala. Od straty mamy ju nikto neobjal a cítila sa taká sama. Dávalo jej nádej, keď u cudzieho človeka vycítila toľkú dôveru. Maličkosť, ktorá pre niekoho nestojí za reč, no pre ľudí, pre ktorých už viera v lepšie zajtrašky, umierala, je to ako si splniť sen. Noc striedal deň. Brieždenie je nádhera, pre ktorú sa oplatí privstať. Ony nemuseli. Schádzali späť do reality života, a tak veľmi sa im nechcelo. „Uvidíme sa ešte?“ spýtal sa s obavami potichu. Díval sa na El. Nechcel od nej odísť, no vedel, že ich cesty sa rozchádzajú. Tá noc však pre neho bola momentom, na ktorý jednoducho nezabudne.

„Nikdy nesľubujem niečo, čo nedokážem splniť. No dám ti indíciu, kde bývam veľmi často. Kúsok od stredu šťastia, rodí sa úsmev troch bratov a na úbočí, pár desiatok metrov za nimi rastie krásny strom. Ak ho nájdeš, nájdeš i mňa.“

Len na ňu vyvalil okále a zhlboka si povzdychol: „Ako vidím, budem si musieť oprášiť zemepis. Ale máš moje slovo gentlemana, že budem pátrať, až pokiaľ ťa znova neuvidím.“

Kapitola 2 – Prekvapenie

El celú cestu premýšľala. Nemohla však na nič umné prísť. Bola úplne mimo. Dokonca si uvedomila, že celý čas, čo bola s ním, si ani raz nezapálila. Aj jej krok bol rezkejší. Čakala ju cesta do práce, no po dlhom čase sa usmievala. Bolo pol šiestej ráno. Rýchlo sa osprchovala, spravila chlieb so šunkou a syrom a už sa viezla výťahom na autobusovú zastávku. Stošestkou sa zviezla na dolný koniec mesta a už stála v kuchyni malej školy. Milovala varenie a i keď jej snom nebolo pracovať v školskej jedálni, robila všetko, čo pri daných možnostiach mohla.

Deň ubehol veľmi rýchlo, tak ako vždy. Keď sa varí pre tristo ľudí, nie je čas pozeráť sa na hodiny. Dnes však nemala službu v jedálni, takže nemusela riešiť družinárov. Vzala si ruksak a čakalo ju ani nie päť kilometrov

cesty na jednu usadlosť pod kopcom. Milovala zvieratá a tam ich bolo nesmierne veľa. Taký malý raj kúsok za mestom. Tesne za krčmou, ktorá sa volá

„Šťastie“, chodievala pomedzi statok troch bratov a za rybníkom vždy venuje objatie svojmu stromu – starej vrbe. Už z diaľky počula hrkútanie holúbkov a v ohrade šantiace žriebä. Zastala. Zavrela oči a zhlboka sa nadýchla. Tak veľmi to tam milovala. Dnes však jej

myšlienky utekali k noci. K zážitku, ktorý jej nedal pokoja. „Ach, Bože, čo si si to pre mňa pripravil?“

Schádzala malou lesnou cestou k starému domu. „Starenka, pozdravený buď Ježiš Kristus!“

Starká sa otočila a s úsmevom odpovedala: „Naveky amen!“ Objali sa.

„Priniesla som ti niečo na jedenie. Opäť nám veľa ostalo. Myslím, že dnes sa nám perkelt vydaril. A k tomu buchty.“

Úsmev starého človeka je ako pohľad do duše dieťaťa. Niečo, čo sa nedá ani opísať. Nie vždy bolo všetko nádherné, ale viera, že jej dcéra a Eliškina mamina Mária žije, ich neustále posúvala vpred. Časom ostala len túžba opäť objať svoju dcérku, matku, ale nevzdali to a nevzdajú nikdy. Listujú v novinách, hľadajú a nevzdávajú sa.

„Starká? Dnes v noci sa stalo niečo fakt neskutočné...“ Tak, ako ju El poznala, starká zdvihla prst a zhrozila sa. Hneď vedela, že príde varovanie pred chlapmi. Celé detstvo počúvala, ako ju očaril jeden mladík a len čo sa spoznali, ostala tehotná a sama. On odišiel a nikdy sa nevrátil. Odvtedy mala z mužov nesmierny strach a vravievala, aké sú to nezodpovedné stvorenia. Preto El nevedela, ako pokračovať. „Vieš, bola som večer na prechádzke na tom mojom mieste. Premýšľala som a spomínala na tie momenty, keď sme boli ešte celá rodina. Keď tatino nepil a mamina nám bola všetkým. Po pár desiatkach minút som čosi začula. Spoza stromov prišiel mladý chlapec, obaja sme sa preľakli.“

„No, čo som vravela!? Je v tom chlap!“ prerušila El starká.

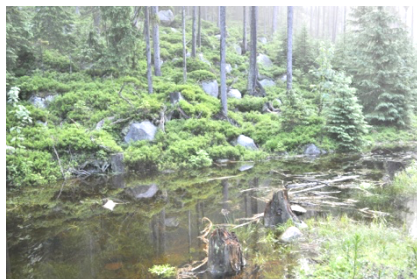
„Počkaj babka, nie je to tak, ako si myslíš. Bol rovnako mimo ako ja. A vieš, kto to je? Syn toho chlapa z druhého konca mesta, o ktorom sa vravelo, že zabil veľa ľudí. No on bol nesmierne úprimný a smutný. Povedal mi svoj príbeh, ako nemali ani páru, že vlastný otec robí také strašné veci, ako sa celá rodina zrútila a on v okamihu stratil všetky sny. Veď mal len šesť.“

„ty si bola v blízkosti tej prekliatej rodiny? Že sa nehanbíš! Koľkokrát ti mám vysvetľovať, že muž je len jedno veľké zlo.“ Schovala si tvár do dlaní a rozplakala sa. El ju objala a pobožkala na líce. „Mala by si niečo vedieť, El. Hrnčiarovci sú tá rodina, z ktorej pochádza muž, ktorý klamal mňa i tú druhú ženu. Jeho budúcu manželku. Hrával v tunajšej krčme karty a spoznali sme sa na jednej zábave. Začala som si s ním, no po čase som zistila, čo je zač. Namiesto toho, aby som s ním zostala, našla som si časom tvojho už nebohého dedka.

Po čase som počula, že majetok Zemanovcov vzal exekútor a Hrnčiar začal ako skoro každý chlap piť. Brával so sebou svojho syna, z ktorého sa stal vrah. Jožkovi bolo chlapca ľúto, tak pokiaľ sedel Hrnčiar v krčme, tak ho brával k nám. I keď som si to nepriala, ale poznala si starkého. Tvrdohlavec jeden, nech mu je zem ľahká. Učil ho práci na statku, myslel si, že našiel pomocníka. No raz našiel rozštvrtenu kobyľu. Myslel si, že to spravil vlk alebo medveď, no na jeho prekvapenie prišiel o pár dní v noci Juraj na statok s veľkým nožom. Sledoval ho a neveril vlastným očiam. Juraj sa zakrádal k žriebäťu a keď sa zahnal na bezbranné zviera, tak vyskočil

a zakričal na neho. Bol prekvapený a nevedel, čo má robiť. Zahnal sa na tvojho dedka, no ten mal flintu a Juro zutekal. Už vtedy sme tušili, že to s tým chlapčiskom nedopadne dobre. A ani nedopadlo. Preto ti neustále vravím – pozor na chlapov! Čo čakať od rodiny, kde jeden má dve frajerky a ďalší je vrah, hm, El?”

El zostala smutná. Stratila niť. Neverila však, že Nikolas je ako jeho otec či starký. Videla mu do srdca. Videla jeho hĺbku. Nie, on nie je taký! „Babka moja, on bol naozaj úprimný. Videla som v ňom tú bolesť, tie roky trápenia sa. Strach o mamu, súrodencov. Má srdce na správnom mieste. Neviem ti to vysvetliť. Mám ale pocit, že on jednoducho v sebe nemá zlo. Naopak, v srdci má lásku pre všetkých, no zároveň nesmierny strach, pretože nechce dopadnúť ako jeho otec.“

Starenka na znak nesúhlasu len zavrela oči a povzdychla si. El vyšla z domu rovno do stajne, kde ju už čakala Kíara. Dvanásťročná kobyľka. Mnohokrát si s ňou vyšla po stráni len tak bez sedla. Milovala ten pocit, keď jej vietor fúkal do tváre a vlasy mala všade, len nie na tom správnom mieste. Veľmi rada cválala s Kiarou až k neďalekému jazeru, ktoré tam ostalo po ťažbe.

Číra voda a nikto navôkol, to je to, čo každý deň potrebovala. Pomedzi skaly vystúpila do mierneho kopca. Zosadla z kobyľky a ďalej kráčali vedľa seba. Jemne ju škrabkala za pravým uchom, to zbožňovala až tak, že od radosti vždy zaerdžala. Po pár desiatkach

metrov vyšli z lesa na čistinu, uprostred ktorej viedol chodník. Po stranách sa skláňali šípky a zopár gaštanov. Keď bola ešte dieťa, tak ich s nebohým starkým chodili každý rok zbierať. Babina potom šípky vysušila na čaj alebo z nich spravila vynikajúci lekvár. Tak veľmi sa vždy tešila na tie momenty, keď sa celá rodina sa stretla na Vianoce a večerali, rozprávali sa. Prišlo jej to nesmierne ľúto. Tak veľmi jej prišlo ľúto, že už taký moment zrejme nikdy nezažije. S kobyľkou sa dostali k jazeru, nechala ju len tak, nech si pobehá a ona hádzala do vody kamene. Slnko strácalo na sile, vybrala sa s Kiarou naspäť. Očesala ju, dala jej nové seno, vodu a ešte raz sa vybrala za starenkou.

„Zajtra bude vyprázaný karfiol a zemiaky s petržlenovou vňaťou. Polievka by mala byť hrášková, tak verím, že ti bude chutiť. Inak, kde máš ten lístok, čo ti mám nakúpiť?“ El nazrela do chladničky a do špajze.

„Neuveríš, ale dala by som si pívko. Nie silné, ale len také, aké pil aj starký. Vieš, aké to je? Azda bude treba ešte kúpiť prací prášok a jar na riady. Inak mám všetko. Vieš, že to bude štrnásť rokov, čo som už nevidela moju dcérku? O pár dní. Napadlo mi, že keď prídeš nabudúce, tak spravíme zemiakový šalát a rezne. Skús napísať Jankovi a azda konečne príde. Chcem ísť aj na hrob, no nohy mi už tak neslúžia. Celkovo to je už so zdravím o niečo horšie ako pred rokmi.“

El sa zarazila. Vie, ako má starenka Janka rada, no ona ani nevie, kde mu má napísať, ale chce ju potešiť a nájsť ho. Ten šalát je

vynikajúci nápad. Objali sa a tešili na ďalšie stretnutie. Bol čas ísť domov.

Akurát stihla pri krčme autobus, tak sa tesne pred východom mesiaca dostala do sprchy a svoj malý byt ako-tak upratala. Dala si niečo malé pod zub a otvorila si knihu od Dostojevského. Ani nevedela ako a už sa jej viečka zavreli únavou.